

Nr 3

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar, m. m.

I en till riksdagen den 7 december 1962 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 3, har Kungl. Maj:t, under återopande av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag varom föredragande departementschefen hemställt under punkterna 1:o—5:o.

Beträffande den närmare utredningen i ärendena får utskottet hänvisa till propositionen.

1:o

Malmberga 1¹ i Södermanlands län

Kungl. Maj:t har under punkten 1:o i propositionen föreslagit att ifrågasvarande kronoegendomen i Västermo socken skall utbjudas i allmänna marknaden med ett saluvärde av 271 300 kr. Egendomens arrendator har, efter att ha underhandlat med domänstyrelsen om inköp till ett pris av 230 000 kr., anmält att han önskade frånträda arrendet den 14 mars 1963, då innevarande arrendeperiod utgår.

Egendomen, som omfattar 48 ha åker, 8 ha hagmarksbeten och 69 ha produktiv skog jämte ca 15 ha impediment, har ett gott byggnadsbestånd. Taxeringsvärdet utgör 222 700 kr.

Inägora har vid saluvärdering uppskattats till 143 300 kr. Skogsmarken med växande skog har värderats till 125 000 kr. Därjämte har vissa tomtområden, ca 2 500 m², tillagts särskilt värde av 3 000 kr.

Domänstyrelsen liksom övriga i ärendet hörda myndigheter har tillstyrkt att egendomen utbjudas till försäljning med ett saluvärde av 271 300 kr. samt på vissa angivna villkor i övrigt.

Utskottet. Det framlagda försäljningsförslaget möter ingen invändning från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medge att kronoegendomen Malmberga 1¹ i Västermo socken, Södermanlands län, må med ett saluvärde av 271 300 kr. säljas på i huvudsak de villkor, som domänstyrelsen föreslagit.

2:o

Stadsägorna nr 354 och 355 m. m. i Virserums köping

Under punkten 2:o i propositionen har Kungl. Maj:t föreslagit försäljning till Virserums köping av dels inägoskiftet, motsvarande förenämnda stadsägor, till kronoegendomen Virserum 2¹, dels ett till egendomen hörande skifte om ca 2,2 ha på Storön i Virserumssjön. Inägoskiftet omfattar 46,2 ha, varav 6 ha arrenderas av köpingen.

Vid saluvärdering har stadsägorna åsatts ett saluvärde av 204 200 kr. samt skiftet på Storön uppskattats till 8 800 kr. Värderingen innebär bl. a. att ca 4,4 ha, som avsetts till tomtmark, åsatts ett pris av 1: 50/m², medan parkmarks-, fritids- och naturreservatsområden, ca 22 ha, värderats till 0: 50 eller 0: 40 kr. per m².

Bostadsstyrelsen, som till en början föreslagit viss sänkning av värdet av parkmarken, ca 10,7 ha, har sedermera tillstyrkt av domänstyrelsen framräknad köpeskilling å 213 000 kr. Detta pris liksom övriga föreslagna köpevillkor har godtagits av kommunalfullmäktige i Virserums köping.

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må medge att stadsägorna nr 354 och 355 i Virserums köping samt det kronoegendomen Virserum 2¹ tillhörande skiftet på Storön i samma köping må säljas till köpingen för en sammanlagd köpesumma av 213 000 kr. och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

3:o

Bjuv 8¹ i Bjuvs köping

Det under punkten 3:o i propositionen framlagda förslaget innebär att förevarande kronoegendom, från vilken mark successivt sålts till Bjuvs köping, skall på vissa angivna villkor överlåtas dels genom försäljning av 4,9 ha till köpingen, av 9,1 ha till Aktiebolaget Findus och av 1,5 ha till Höganäs-Billesholms aktiebolag, dels ock utan vederlag av 8,5 ha till sistnämnda bolag.

Sedan de till försäljning avsedda områdena på domänstyrelsens uppdrag värderats har styrelsen i anslutning därtill föreslagit att Bjuvs köping skall betala 123 000 kr., varav 13 000 kr. för ett område om ca 0,65 ha som köpingen redan disponerar, att AB Findus skall erlægga en köpeskilling, beräknad efter 1: 40 kr. per m², samt att Höganäs-Billesholms AB skall betala ett pris å 1: 75 kr. per m².

Vad angår det område om 8,5 ha, som föreslagits skola överlåtas utan vederlag, har detsamma först åsatts ett värde av 35 öre per m² vid försäljning till Höganäs-Billesholms AB. Vid därefter företagen omprövning har emellertid domänstyrelsen föreslagit, att någon köpeskilling inte bör utgå.

Styrelsen har därvid beaktat, att bolaget äger en oinskränkt rätt att disponera området för verksamhet sammanhängande med gruvdrift, att bolaget använder området såsom upplagsplats för produkter i samband med gruvdriften, att bolaget ej har skyldighet att uppröja området när utmålsrättigheten upphör, att bolaget ej skulle vinna några ekonomiska fördelar genom att åtkomma området med äganderätt, att äganderätten till området saknar ekonomiskt värde för kronan samt att det rimligtvis ej kan finnas något intresse för tredje man att förvärva området på grund av den belastning bolagets rättigheter innebär.

I ärendet hörda myndigheter har anslutit sig till domänstyrelsens förslag.

Utskottet. Utskottet finner sig kunna godtaga att omförmälda gruvområde om 8,5 ha överlåtes utan ersättning till Höganäs-Billesholms AB. Då utskottet ej heller funnit anledning göra någon erinran mot de framlagda försäljningsförslagen, hemställer sålunda utskottet,

att riksdagen må medge att kronoegendomen Bjuv 8¹ i Bjuvs köping, Malmöhus län, skall efter genomförd jorddelning avyttras sålunda, att ett område om ca 9,1 ha säljs till Aktiebolaget Findus för en köpeskilling, beräknad efter 1 kr. 40 öre per m², att fem områden om tillhoppa ca 4,25 ha samt ett område om ca 0,65 ha säljs till Bjuvs köping för en sammanlagd köpeskilling av 123 000 kr., varav 13 000 kr. avser sistnämnda område, att två områden om sammanlagt ca 1,5 ha säljs till Höganäs-Billesholms aktiebolag för en köpeskilling, beräknad efter 1 kr. 75 öre per m², samt att ett område med en uppmätt areal av 8,5470 ha utan vederlag överlåts till sistnämnda bolag, allt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

4:o

Kyrkostaden 1¹ i Arjeplogs socken, Norrbottens län

Under punkten 4:o i propositionen förordar Kungl. Maj:t — i enlighet med en framställning av Arjeplogs kommun — *dels* att ifrågavarande fastighet om ca 139 ha, som är upplåten med nyttjanderätt till Arjeplogs kommun för numera skoländamål, skall överlåtas till kommunen utan ersättning, *dels ock* att kommunen skall få fritt förfoga över vissa fondmedel, den 1 oktober 1960 uppgående till 12 769 kr. 71 öre, som uppkommit genom försäljning av skog från fastigheten och som kommunen äger disponera i samband med viss skolverksamhet.

Fastigheten utgör en del av ett område som ursprungligen i samband med avvittringen avsatts till kyrkostad åt Arjeplogs sockenmän. Den andra delen av området upplåts genom statsmakternas beslut år 1898 med äganderätt till kommunen utan annan avgäld än den som ingick i den ränta som åsatts kyrkostaden. Den nu ifrågavarande fastigheten utgör resterande del av kyr-

kostadsfastigheten. Kommunen, som på fastigheten iordningställt byggnader för realskola, avser att disponera viss del för egnahemsbebyggelse. Tomtmarken inom detta område ämnar kommunen upplåta för ett pris av 1:50 kr. per m², vilket ej täcker exploateringskostnaderna. Till fastigheten är vidare planerat att förlägga en idrottsplats. Återstående del av fastigheten är avsedd att utnyttjas såsom parkområde för fritidsändamål.

Ingen av de i ärendet hörda myndigheterna har haft något att invända mot kommunens framställning.

Departementschefen har anfört.

»Av vad i ärendet anförts framgår, att ifrågavarande fastighet numera inte erfordras för sitt ursprungliga ändamål som kyrkostad men att det däremot för Arjeplogs kommun är av betydelse att få utnyttja den för bostadsbebyggelse och för vissa kommunala ändamål. Jag vill därför förorda, att fastigheten av kronan överläts till kommunen. Med hänsyn till vad som upplysts angående exploateringskostnader och tomtvärden samt till att fastigheten i den del den inte kommer att exploateras bör vårdas som parkområde, finner jag mig i likhet med de hörda myndigheterna böra förorda, att överlåtelsen sker utan vederlag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att framtida meddela närmare villkor för överlåtelsen. Likaså anser jag att kommunen bör medges rätt att fritt föfoga över den fond, som bildats av de förut nämnda skogsförsäljningsmedlen.»

Utskottet. Utskottet har ej funnit anledning göra invändning mot det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget och hemställer alltså,

att riksdagen må medge

dels att fastigheten Kyrkostaden 1¹ i Arjeplogs socken må överlätas till Arjeplogs kommun utan vederlag samt på de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t kan komma att föreskriva,

dels att kommunen får rätt att fritt föfoga över den av nyssnämnda skogsförsäljningsmedel bildade fonden.

5:o

Kyrkostaden 1¹ i Jokkmokks socken, Norrbottens län

Kungl. Maj:ts under punkten 5:o i propositionen framförda förslag, som tillkommit i anledning av en av Jokkmokks kommun gjord framställning, innebär att till kommunen skall utan vederlag med äganderätt överlätas förenämnda fastighet om ca 192 ha.

Liksom under föregående punkt utgör fastigheten resterande del av ett ursprungligen i samband med avvittringen för kyrkoändamål avsatt område, vars andra del upplåtits med äganderätt till kommunen. För samhällets fortsatta utbyggnad med industri och bostäder finnes ingen annan lämplig mark än den å fastigheten Kyrkostaden 1¹. Kommunen avser att till fastigheten även förlägga en idrottsplats.

I ärendet hörda myndigheter har tillstyrkt kommunens framställning.

Departementschefen har anfört följande.

»Som framgår av vad förut anförts är förevarande fastighet av samma karaktär som den Arjeplogs kommun i föregående ärende anhållit att vederlagsfritt få förvärva. De båda kommunerna har även åberopat samma huvudskäl för sina framställningar, nämligen behovet av lämplig mark för vederbörande samhällens vidare utbyggnad. Även i övrigt torde förhållandena i stort sett få anses likartade i de båda ärendena. Jag vill därför förorda, att även nu ifrågavarande fastighet överlåts till kommunen. Då exploateringen av tomtmarken enligt vad kommunen uppgett kommer att ta jämförelsevis lång tid i anspråk samt torde bli förenad med inte obetydliga kostnader, finner jag mig också i förevarande fall böra förorda, att fastigheten överlåts till kommunen utan vederlag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles i samband med överlåtelsen meddela närmare villkor för densamma.»

Utskottet. Utskottet ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer förty,

att riksdagen må medge att fastigheten Kyrkostaden 1¹ i Jokkmokks socken må överlåtas till Jokkmokks kommun utan vederlag samt på de villkor i övrigt, som Kungl. Maj:t kan komma att föreskriva.

Stockholm den 5 februari 1963

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Bertil Andersson, Nils Hansson, Carl Eskilsson, Mossberger, Hermansson, Berg, Gunnar Pettersson, Ringaby, Hedström och Kristiansson;

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie, Lindström, Antby*, Hægblom*, fru Lindskog, herrar Arweson, Johanson i Västervik, Lundmark, Rimås och Hedin.

* Ej närvarande vid justeringen.